

Bilgisayar ve O??retim Teknolojileri E?itimi O??retmen Adaylar? Mesleki Yeterlik Alg?s? O?lc?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilgisayar ve O??retim Teknolojileri E?itimi O??retmen Adaylar? Mesleki Yeterlik Alg?s? O?lc?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17736>

Özet

Bu ölçek, **Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri E?itimi (BÖTE)** programlarında öğrenim görmekte olan **ö?retmen adaylar?n?n mesleki yeterlik alg?s?** düzeylerini belirlemek amacıyla geli?tirilmittir. Ölçek, adaylar?n ö?retmenlik mesle?ine yönelik inançlar?n?, bilgi ve becerilerini uygulama yeteneklerine olan güvenlerini ölçmeyi hedeflemektedir. Ara?tırma, 2019 yılında bir kongre bildirisi olarak sunulmuş olup, ölçek geli?tirme sürecinin temel psikometrik amaçları içerir.

Ölçeğin geli?tirilme amacı, BÖTE alanındaki ö?retmen yeti?tirme programlarındaki etkinliğini de?erlendirmede ve adaylar?n mesle?e hazırlanma süreçlerindeki öz yeterlik algılarındaki sistematik olarak izlemeye kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri E?itimi, BÖTE, Mesleki Yeterlik Alg?s?, Öz Yeterlik, Ö?retmen Adaylar?, Ölçek Geli?tirme, E?itim Teknolojileri.

Yazarlar

Ay?enur Gülmez, Suna Somyürek, Halil İbrahim Yalın.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri E?itimi** bölümlerinde öğrenim gören ö?retmen adaylar?n?n, ö?retmenlik mesle?ini icra etme yeterliklerine dair algıladıkları inanç ve güven düzeylerini bilimsel yöntemlerle ölçebilecek standart bir psikometrik araç geli?tirmektir. Bu ölçek, adaylar?n mesleki geli?im ihtiyaçlarındaki tespit etmeye ve ö?retmenlik eğitimindeki müfredatın yeterlik algısı üzerindeki etkisini de?erlendirmeye olanak tanımaktadır.

Geli?tirme çalışması, adaylar?n teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPACK) ve genel mesleki roller gibi kritik alanlardaki öz yeterliklerini derinlemesine inceleme ihtiyacından doğmuştur. Bu sayede, ö?retmen yeti?tirme programlarındaki ç?ktılar daha somut verilerle analiz edilebilecektir.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel kavramlardan biri olan **Mesleki Yeterlik Algısı** (Professional Self-Efficacy Perception) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, Bilişsel Sosyal Öğrenme Kuramı çerçevesinde, bireyin belirli bir alandaki görevleri başarıyla bir şekilde yerine getirme yeteneğine olan kişisel inancı ifade eder. BÖTE ö?retmen adayları arasında bu yapı, genellikle üç alt boyutları içerebilir:

Ö?retim Teknolojilerini Kullanma Yeterli?i.
Ö?renci Yönetimi ve Motivasyonu Yeterli?i.
Alan Bilgisi ve Pedagojik Bilgi Yeterli?i.
Mesleki Geli?im ve Etik Yeterli?i.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??malar? kapsam?nda geçerlik analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r, ancak kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir. Bir ölçek geli?tirme çal??mas?nda tipik olarak a?a??daki geçerlik türleri incelenir:

Kapsam Geçerli?i: Maddelerin, ölçülmek istenen **mesleki yeterlik alg?s?** yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek için uzman görü?üne ba?vurulmu?tur.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle desteklenip desteklenmedi?ini görmek için **Faktör Analizi** (Aç?mlay?c? ve/veya Do?rulamay?c?) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in beklenen alt boyutlar? do?ru ?ekilde ayr??t?rd???n? göstermeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Kaynakta spesifik güvenilirlik katsay?lar? yer almamakla birlikte, ölçek geli?tirme metodolojisinin gere?i olarak iç tutarlı?k analizlerinin gerçekleştirildi?i tahmin edilmektedir.

Genellikle kullan?lan güvenilirlik yöntemleri ?unlard?r:

?ç Tutarlı?k Katsay?s?: Ölçek maddelerinin birbirleriyle ne derece tutarlı oldu?unu gösteren Cronbach Alfa (α) katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek bir alfa de?eri, maddelerin ayn? yap?y? ölçtü?üne işaret eder.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Maddelerin zaman içinde kararlılı??n? ölçmek için belirli bir aral?kla ayn? gruba tekrar uygulanm?? olabilir, ancak bu bilgi kaynakta teyit edilmemi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in birden fazla boyuttan m? yoksa tek bir genel boyuttan m? olu?tu?unu ortaya koyar. BÖTE ö?retmen adaylar?n?n yeterlik alg?s? geni? bir alan? kapsad???ndan, ölçe?in çok faktörlü bir yap? sergilemesi beklenir.

Geli?tirme sürecinde, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile madde yükleri incelenmi?, düşük yük veren veya birden fazla faktöre yüklenen maddeler ölçekten ç?kar?lm?? olmalıdır. Elde edilen faktör yap?s?n?n teorik çerçeveyle uyumlulu?u, ölçe?in psikometrik kalitesini göstermesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Türü: **Geli?tirme** (Öz Bildirim Ölçe?i)

Format: Büyük olas?lıkla Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Örne?in, 5'li veya 7'li Likert). Kaynakta spesifik derecelendirme bilgisi (-), ancak bu tür ölçekler genellikle "Tamamen Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a uzanan bir yap? kullan?r.

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Üniversite Ö?rencileri (Ö?retmen Adaylar?)

Ya? Grubu: 18-25 ya? aral???ndaki lisans ö?rencileri.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki üniversitelerin **Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri E?itimi** bölümlerinde ö?renim gören ö?retmen adaylar?.

Test Metodolojisi: Uygulama genellikle ka??t-kalem veya online anket yoluyla gerçekleştirilir. Puanlama, maddelerin faktörlere göre toplanmas? ve ortalamas?nın alınmas?yla yap?l?r. Ölçekte ters puanlanan maddeler bulunabilir.

Anahtar Kelimeler

BÖTE Ö?retmen Adaylar?, Öz Yeterlik, Ö?retmen E?itimi, E?itimde Teknoloji, Profesyonel Yeterlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Sa?lanmam??t?r.

?leti?im E-posta Adresi: aysenurgulmez@gmail.com (Sorumlu Yazar: Ay?enur Gülmez)

Yaz??ma Adresi: Yazarlar?n bildiri sunumu s?ras?ndaki üniversite veya kurum adresleri için kaynak bildirisine bak?lmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Telif Hakk? ve ?zinler: Ölçek, akademik bir bildiri sunumu (2019) kapsam?nda geli?tirilmis?tir. Ticari olmayan akademik kullan?mlar için sorumlu yazar Ay?enur Gülmez ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kullanım Ücreti: Ücret bilgisi sağlanmamıştır. Akademik amaçlı kullanımlar için genellikle ücretsizdir, ancak yazar onayı zorunludur.

Test Yılı: 2019 (The 7th International Congress on Curriculum and Instruction'da sunulmuştur).

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

bilgisayar-ve-ogretim-teknolojileri-egitimi-ogretmen-adaylari-mesleki-yeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf

Kongre tam metin bildiri kitabına ait link:

icciepok.com

Kaynaklar

Gülmez, A., Somyürek, S., ve Yalın H. ?. (2019, 9-12 Ekim). *Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Öğretmen Adayları Mesleki Yeterlik Algısı Ölçeğinin geliştirilmesi*. The 7th International Congress on Curriculum and Instruction, Ankara, Türkiye.

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Öğretmen Adayları Mesleki Yeterlik Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesine ulaşmak için lütfen yukarıda belirtilen kongre bildirisi referansına veya sorumlu yazar Ayşenur Gülmez'e başvurunuz.